

**DIDESNIO POVEIKIO TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ POVEIKIO VERTINIMO
REZULTATŲ PATEIKIMO FORMA***
**LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS POLITIKOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO
PROJEKTO POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

Teisės akto (-ų) projekto (-ų) pavadinimas (-ai)	Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas).
Problema, kurią siekiama išspręsti	<p>Neužtikrinama nuosekli, tvari ir integrali kultūros politika.</p> <p>Kultūros politika Lietuvoje stokoja nuoseklumo, integralumo ir tvarumo, sąlygojančio kultūros paslaugų fizinio ir finansinio prieinamumo bei kokybės problemas. Atitinkamai šios problemos prisideda prie kultūrinės atskirties didėjimo šalyje, trukdo piliečiams įgyti lygias galimybes gyventi turiningą kultūrinį gyvenimą, neužtikrina visaverčių sąlygų formuotis kūrybingai asmenybei, stiprinti individualias kultūrines kompetencijas, formuoti kultūros paklausą, didinti jos svarbos suvokimą ir skatinti pačius gyventojus skirtinguose lygmenyse prie jos aktyviai prisidėti.</p> <p>Šiuo metu galiojantis teisinis reguliavimas yra fragmentiškas ir nepakankamai sistemiškas, kadangi stokoja įstatymiškai apibrėžto konceptualaus kultūros politikos principų, sąvokų ir kultūros sektoriuje veikiančių subjektų tarpusavio sąveikos pagrindo, kuris šiuo metu reglamentuojamas skirtingo lygmens ir pobūdžio teisės aktuose ir neatspindi bendrosios kultūros sampratos, kultūros politikos tikslų, jos formavimo ir įgyvendinimo principų, kultūros politiką formuojančių ir įgyvendinančių subjektų vaidmens, jų atsakomybių kultūros srityse bei tarpusavio bendradarbiavimo principų.</p> <p>Nuoseklaus ir efektyvaus horizontaliojo teisinio reguliavimo neužtikrinimas atitinkamai sąlygoja prieštaringas kultūros ir atskirų jos sričių, įskaitant susijusias sritis¹, sampratų traktuotes, skirtingus ir dažnai nepagrįstus visuomenės lūkesčius, nepakankamai koordinuotą kultūros politikos priemonių įgyvendinimą, neaiškų funkcinės atsakomybės už atitinkamų veiklų įgyvendinimą pasidalijimą tarp valstybės ir savivaldos institucijų, bei tarp valstybės, savivaldos ir privataus sektoriaus bei nevyriausybinių organizacijų. Pasitaiko atvejų, kai už kitų valstybės politikos sričių formavimą ir įgyvendinimą atsakingos institucijos sprendimus priima neatsižvelgdamos į atitinkamų visuomeninių santykių funkcinį ryšį su kultūros politika. Atitinkamai šios priežastys lemia, kad skirtingos valstybės institucijos kultūros politiką formuoja individualiai ir neįžvelgdamos tarpusavio ryšio tarp skirtingų valstybės politikos sričių, įstaigos ir institucijos, atliekančios tapačias funkcijas ir (ar) teikiančios tapačias paslaugas, nevienodai įsitraukia ar nesistemiškai veikia įgyvendindamos kultūros politikos priemones, dėl ko kultūros paslaugų vartotojams kultūros paslaugos nėra tolygiai prieinamos, o viešasis ir</p>

¹ Profesionalusis menas, autorių teisės ir gretutinės teisės, kultūros paveldas apsauga (materialiojo ir nematerialiojo, kilnojamojo ir nekilnojamojo), etninė kultūra, mėgėjų meninė veikla, valstybinė kalba, visuomenės informavimas, kultūrinės ir kūrybinės industrijos, kultūrinė edukacija, regioninė kultūra, architektūra, dizainas, atminties institucijos (muziejai, bibliotekos, archyvai), cirkas, dailė, dizainas, literatūra, leidyba, muzika, scenos menai, taikomieji menai, tarpdisciplininis menas, teatras, vizualieji menai, šokis, kinas ir kt.

	<p>privatus sektorius dažnai ne skatinamas bendradarbiauti, bet priešingai – konkuruoti tarpusavyje.</p> <p>Šiuo atveju net ir tobulinant teisinį reguliavimą atskirais teisės aktais tie patys teisiniai santykiai yra reguliuojami skirtingai, tam nesant aiškaus teisinio pagrindo, pavyzdžiui, iš esmės tokias pačias funkcijas – valstybinį kultūros finansavimą (žr. 5 psl.) vykdančios įstaigos yra skirtingos teisinės formos (pvz., Medijų rėmimo fondas, atsakingas už finansavimo žiniasklaidai administravimą, yra viešoji įstaiga), o biudžetinės įstaigos turi skirtingą organizacinę formą ir (ar) jų vadovo teisinį statusą (pvz., Lietuvos kultūros tarybos pirmininkas yra valstybės pareigūnas, o sprendimus priima kolegialus organas – Lietuvos kultūros tarybos narių susirinkimas). Manytina, kad toks nenuoseklus teisinis reguliavimas neužtikrina vienodo minėtą funkciją vykdančių įstaigų atskaitingumo ir stebėsenos (kontrolės) administruojant valstybės biudžeto lėšas.</p> <p>Ši situacija neužtikrina nei tvaraus ir nuoseklaus kultūros kaip viešosios politikos srities (ar atskirų kultūros politikos sričių) formavimo bei vystymosi, nei pagrindo ar prielaidų ieškoti su valstybės ir savivaldos institucijomis reikalingų tvarių, o ne <i>ad hoc</i> sprendimų.</p> <p>Nenuoseklus ir fragmentiškas kultūros politikos teisinis reguliavimas neužtikrina tvarių kultūros politikos sprendimų bei priemonių, neleidžia siekti politikos ir valstybės strateginių pažangos tikslų tose srityse, kuriose ypač svarbus skirtingų subjektų bei skirtingo lygmens valdžios institucijų ir įstaigų bendradarbiavimas, bei tvari kultūros srities integracija kitų viešosios politikos sričių kontekste (pavyzdžiui, kultūrinė edukacija, regioninė kultūros politika ir kt.).</p>
Problemos mastas ir priežastys	<p>Problemos mastas.</p> <p>Problema ir jos mastas bei priežastys aptariami šalies strateginiuose dokumentuose, įvairiose studijose bei tyrimuose ir yra jos sprendimas yra aktualus visiems kūrėjams, kultūros įstaigoms bei kultūros vartotojams:</p> <p>Lietuvos Respublikos Seimas 2010 m. birželio 30 d. nutarime „Dėl Lietuvos kultūros politikos gairių įgyvendinimo“ Nr. XI-977 (toliau – Gairės) įvardino siekį atnaujinti Lietuvos kultūros politikos modelį ir numatyti valstybės įsipareigojimus kultūros srityje. Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių įgyvendinimo 2021-2024 metų prioritetų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. rugsėjo 10 d. nutarimu Nr. XIV-517 „Dėl Lietuvos kultūros politikos gairių įgyvendinimo 2021-2024 metų prioritetų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), konstatavo, kad esminės pažangos kultūros srityje iki šiol nepasiekta – kultūra išlieka nepakankamai valstybės remiama sritimi, jos infrastruktūros atnaujinimas nesulaukia visaverčio dėmesio, o kultūros finansavimo modelis, taikant institucijų ir organizacijų vykdomos veiklos ir įgyvendinamų projektų dalinį rėmimą nėra tvarus ir kokybiškas, todėl būtina iš esmės atnaujinti ir suderinti kultūros politikos priemonių sistemą, t. y. kad pagal Gairės numatyti siekiai nėra iš esmės įgyvendinti ir pažanga iš esmės nebuvo pasiekta. Apraše nurodoma, kad pagrindiniai valstybės įsipareigojimai kultūros srityje yra kultūros kaip strateginės valstybės raidos sudedamosios dalies įtvirtinimas, kultūros savireguliacijos ir prieinamumo principų užtikrinimas. Atsižvelgiant į tai, valstybės įsipareigojimų kultūros srityje sistemą pasiūlyta visapusiškai apibrėžti kultūros politikos pagrindus reglamentuojančiuose teisės aktuose ir kituose strateginiuose kultūros politikos plėtros teisės aktuose, kuriais būtų suformuotas Lietuvos kultūros politikos, kaip mūsų valstybės kultūros politikos visumos, modelis ir nustatyti valstybės įsipareigojimai kultūros srityje.</p>

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2017 m. vasario 28 d. audito ataskaitoje Nr. VA-P-50-2-3 „Kaip Kultūros ministerija formuoja kultūros politiką, organizuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą“ (toliau – Ataskaita) konstatuota, kad Kultūros ministerija turi imtis aktyviau formuoti valstybės kultūros politiką ir organizuoti jos įgyvendinimą, kad įvyktų teigiamų pokyčių: kultūros valdymas būtų demokratizuojamas, kultūros srities valdymas turi būti orientuotas į rezultatus, o politikos įgyvendinimo priežiūra vykdoma taip, kad paskatintų įstaigas tobulinti veiklą. Ataskaitoje pateikiamos pastabos ir rekomendacijos pabrėžia poreikį išgryninti Kultūros ministerijos vaidmenį formuojant politiką ir panaikinti trikdžius, kurie apsunkina šį vaidmenį efektyviai realizuoti.

2017 m. atliktame tyrime „Kultūros politikos pagrindų įstatymo poreikio analizė“ pateiktoje kultūros srities tyrimų analizėje identifikuotos esminės bendrosios kultūros problemos, kurios vis dar aktualios kiekvienoje tirtyje kultūros srityje ir suponuoja kultūros teisinės bazės suderinamo su kitų sričių įstatymų reguliavimu: nesistemiška, nemodeliuojama kultūros politikos srities teisinės aplinkos plėtra, atskiras kultūros sritis, įstaigų tinklus ir įstaigų veiklą reglamentuojantys įstatymai neturi aiškaus vieningo teisinio pagrindo, kai kurie galimo horizontalaus teisinio reguliavimo elementai plėtojami fragmentuotai ir nesistemiškai ir pan.

2018 m. atlikto tyrimo „Lietuvos kultūros politikos modelis. Lietuvos kultūros formavimo perspektyvų analizė“ duomenimis, nors Lietuvos Respublikos Konstitucija apibrėžia tarptautines tendencijas bei demokratijos vertybes atspindinčios Lietuvos kultūros politikos modelio teisinės ir politinės sąlygas, tačiau Lietuvos ir Europos valstybių kultūros politikos bei jos konteksto raida kelia poreikį konceptualiai atnaujinti kultūros politikos ir jos subjekto – kultūros *per se* – apibrėžtis.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2019 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. 665 „Dėl Lietuvos kultūros politikos strategijos patvirtinimo“ patvirtintoje Lietuvos kultūros politikos strategijoje numatytas strateginis tikslas – darnios visuomenės ir gerovės kūrimui įtrauki kultūra, numatant šio tikslo įgyvendinimo kryptis: subalansuota ir integrali kultūros politika, kūrybinga asmenybė ir tvirtos tapatybės visuomenė, vertę kurianti kultūra. Atsižvelgiant į šias kryptis, joms išskirti tikslai bei uždaviniai šių tikslų pasiekimui. Pažymėtina, kad šiame strateginiame dokumente išskirti uždaviniai: užtikrinti lyderystę ir funkcijų proporcingumą kultūros įstaigų tinkle, užtikrinti kultūros politikos vaidmenį formuojant ir įgyvendinant nacionalinius prioritetus, skatinti tolygų vertės ir įvairių raiškos formų kultūros prieinamumą ir pan. minėtų uždavinių įgyvendinimui yra akcentuojamas skirtingų kultūros sričių nepakankamo integralumo mažinimas per kitas valstybės valdymo sritis.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, įgyvendindama Valstybės pažangos strategiją „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030““, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030““ patvirtinimo“, 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021-2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“ patvirtino 2021-2030 metų nacionalinį pažangos planą (toliau – Planas), kuriame ypatingas dėmesys skiriamas horizontaliesiems principams,

kuriais siekiama nuosekliai formuoti visuomenės pažangai svarbias vertybes ir skatinti norimus požiūrio ir elgsenos pokyčius, valstybės pažangos tikslus siejant su kūrybinio potencialo naudojimu ir plėtra kaip vieną didžiausių pridėtinių verčių generuojantį ekonominį išteklių naujiems produktams kurti, paslaugoms teikti, pridėtinei vertei didinti. Plane įvardijami tikslai, numatyti įvairiuose lygmenyse skirtingose viešojo valdymo srityse, jų partnerystėje siejami su žemo kultūrinio konteksto iššūkių įveikimu, t. y. kultūros ministro valdymo srityje esančių priemonių ir įrankių (įskaitant kūrybinį kultūros sektoriuje veikiančių subjektų potencialą) įveiklinimas ir panaudojimas (pritaikymas).

2022 m. Vyriausybės strateginės analizės centro atliktoje Kultūros ir iššūkių tapatybei sprendimo galimybių studijoje nurodoma, kad kultūros sektoriaus potencialas turi būti maksimaliai išnaudojamas sprendžiant kitų sričių iššūkius ir problemas, kultūros politika turi būti orientuota į geografinės atskirties įveiką, socialinės atskirties mažinimą ir kultūrinio kapitalo didinimą.

Aukščiau nurodyti teisės aktai bei atlikti tyrimai parodo deklaruojamą subalansuotą, nuoseklią ir integralią kultūros politikos poreikį. Indikuojama, kad nėra visa apimančio teisės akto, kuriuo būtų užtikrinti kultūros politikos tikslai bei šių tikslų įgyvendinimui numatytos teisinės, infrastruktūros, ekonominės priemonės, nustatančios ir įteisinančios valstybės išipareigojimų kultūros srityje visumą, kultūros politikos pagrindą orientuojant į teritorinių netolygumų mažinimą, siekiant geresnio bendradarbiavimo visais lygmenimis.

Šiuo metu įstatymais (Dokumentų ir archyvų įstatymas, Bibliotekų įstatymas, Muziejų įstatymas, Kultūros centrų įstatymas, Profesionaliojo scenos meno įstatymas, Visuomenės informavimo įstatymas, Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas, Dainų švenčių tradicijos įstatymas, Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, Meno kūrėjų ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatymas ir kiti įstatymai), reglamentuojančiais kultūros sritį, apibrėžiama įstaigų sistema atskiruose kultūros sektoriuose. Tačiau jie neapima kultūros politikos visumos. Šiuo metu kultūros srityje veikia daugiau nei 20 įstatymų bei kiti žemesnės teisinės galios programiniai bei strateginiai teisės aktai, reguliuojantys atskiras kultūros politikos sritis, kultūros įstaigų tinklus ir kultūros įstaigų veiklą. Tokia įstaigų sistema, nors ir galinti pasiūlyti gana aukštos kokybės kultūrinės veiklos ir paslaugas, kultūros sklaidos prasme nebūtinai yra pati efektyviausia. Pasitaiko atvejų, kai iš esmės identiškiems teisiniais santykiams galioja skirtingas teisinis reguliavimas, taikomi skirtingi principai ir pan. Be to, įvairių institucijų kompetencija kultūros politikos srityje yra reglamentuota skirtingo lygmens teisės aktuose, be to, neretai tarpsektorinė / tarpinstitucinė veiklos sritis, susijusi su kultūra, yra priskiriama kitų ministerijų kompetencijai neįtvirtinus jokio funkcinio ryšio su Kultūros ministerija.

Kultūros įstaigų tinklą sudaro kultūros centrai, bibliotekos, muziejai, teatrai, koncertinės įstaigos, kino ir vizualaus meno sklaidos įstaigos, kultūros ir gamtos paveldo objektai. 2021 m. Kultūros ir kūrybinį sektorių sudarė 7 004 kultūros įmonės (juridiniai vienetai) Lietuvoje, iš kurių beveik 49 proc. (3 423) buvo registruotos Vilniaus mieste. 2020 m. duomenimis kultūrinę veiklą taip pat vykdė 2 890 vietinių bendruomenių organizacijos.

	<p>Tačiau kaip rodo gyventojų kultūros prieinamumo tyrimai², tankus, bet netolygus kultūros paslaugų teikėjų tinklas menkai prisideda prie regionų atsigavimo ir jų raidos skatinimo, neužtikrina lygiavertės kultūros pasiūlos visiems Lietuvos regionų gyventojams: kultūros paslaugų prieinamumas Lietuvos gyventojams 2020 m. siekė 99 proc., tačiau Lietuvoje didžioji dauguma (80 proc.) kultūros organizacijų teikia vietinio lygmens, kasdienės kultūros paslaugas ir labiausiai trūksta aukšto lygio kultūros paslaugų, kaip profesionaliojo scenos meno, bei kokybiškų festivalių, kurie susilauktų žiūrovų dėmesio ir už vietinio regiono ribų. Pavyzdžiui, teatro paslaugos ribojasi dramos teatru, trūksta didesnės įvairovės šokio ir muzikinio teatro. Šiuo atveju regioniniai centrai negali pasiūlyti pilnos kultūros paslaugų įvairovės ir reikalingas didesnis bendradarbiavimas tarp gastroliuojančių menininkų ir priimančiųjų vietinių įstaigų.</p> <p>Tyrimuose³ konstatuota, kad kultūros sritis vis dar yra glaudžiai susijusi su valstybės arba savivaldybių dotacijomis, kitais valstybės biudžeto finansavimo šaltiniais. Nors Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas įtvirtina kultūrą kaip savarankišką savivaldybių funkciją, jos įgyvendinimas Lietuvoje išlieka gana centralizuotas. Savivaldybėse, kuriose vietos valdžia į kultūros funkcijų įgyvendinimą įsitraukia vangiau, kultūros pasiūla menkiau atitinka auditorijų poreikius, nėra efektyviai organizuojamos kultūros paslaugų rinkodaros veiklos, gyventojams mažiau prieinamos profesionalaus meno paslaugos, aukštesnės kokybės kultūros edukacija ir kūrybinės veiklos, juos ribotai pasiekia užsienio kultūros reiškiniai. Nors nacionalinės ir valstybinės kultūros įstaigos yra įsitraukusios į valstybės finansuojamas kultūros judumo regionuose programas, tokios priemonės nėra pakankamos. Esama situacija skatina ieškoti efektyvesnių bendradarbiavimo būdų tarp centrinės valdžios, savivaldos ir nevyriausybinių organizacijų sektoriaus, sutelkiant tiek finansinius resursus, tiek žmogiškuosius išteklius.</p> <p>Kaip jau minėta, kultūros kokybė ir sklaida didžia dalimi priklauso nuo sektoriaus žmogiškųjų išteklių, darbuotojų sudėties, kompetencijų bei sektoriaus darbo vietų kokybės. 2021 metais kultūros sektoriaus darbuotojų skaičius sudarė 89 714, iš jų 21 602 darbuotojai, dirbę tradicinės kultūrinės veiklas vykdančiose įmonėse ir jų padaliniuose, 68 112 darbuotojai, dirbę naujasias kultūrinės veiklas vykdančiose įmonėse ir jų padaliniuose⁴. Atitinkamai 2021 m. Lietuvoje veikė 10 569 profesionalaus meno kūrėjai (skaičius apribotas prieinamų duomenų šaltinių, todėl galutinis kūrėjų skaičius yra didesnis), iš kurių 58 proc. gyvena sostinėje⁵.</p> <p>Kultūros sektorius finansuojamas iš valstybės biudžeto, Europos Sąjungos paramos fondų ir kitų tarptautinės finansinės paramos lėšų, savivaldybių biudžetų bei privačių lėšų. Kultūros finansavimo modelį sudaro teisės aktais įtvirtintų projektinių veiklų finansavimas (valstybės pagalba) ar kompensavimas, skatinimas bei priemonės, numatytos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane. Finansavimą pagal kompetencijos sritis administruoja Kultūros ministerija, Lietuvos kultūros taryba, Lietuvos kino centras prie Kultūros ministerijos, Lietuvos kultūros</p>
--	--

² 2020 m. Kultūros paslaugų prieinamumo regionuose: erdvinės kultūros paslaugų tinklo analizės tyrimas

³ 2018 m. atlikta galimybių studija „Brėžiant kultūros politikos kryptis“, Lietuvos kultūros tarybos užsakymu atliktas tyrimas „Regionų kultūros plėtros 2012–2020 metų programos II-ojo etapo vertinimo ataskaita

⁴ Duomenų šaltinis: 2021 metų savivaldybių kultūros indekso tyrimas: https://www.kulturostyrimai.lt/wp-content/uploads/2023/05/LKT_Savivaldybiu-kulturos-indeksas-2021_Santrauka.pdf

⁵ *Ibid.*

	<p>institutas, Medijų rėmimo fondas, Valstybinė kultūros paveldo komisija, Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės skirdami finansavimą pagal patvirtintas programas.</p> <p>2021 metų duomenimis⁶ kultūros įmonių ir jų padalinių apyvarta sudarė apie 4,6 mlrd. Eur, Kultūros ir kūrybinio sektoriaus pridėtinė vertė 2021 metais sudarė 1,945 mlrd. Eur, kuri sudarė apie 6 proc. šalies nefinansinių įmonių sukurtos pridėtinės vertės. Akivaizdu, kad kultūros sektorius apskritai sukuria didelę vertę valstybei per kultūros paslaugas visuomenei.</p> <p>Atsižvelgiant į kultūros sektoriaus dydį bei sektoriaus finansavimui skiriamas lėšas, visgi, akivaizdu, kad nėra išnaudojamas turimas kūrybinis potencialas, kadangi Lietuva ženkliai atsilieka nuo kitų Europos Sąjungos ir EBPO šalių narių kultūros prieinamumo, savivaldos kultūros rėmimo masto bei gyventojų įsitraukimo į kultūrinės veiklas masto, ką būtent sąlygoja problemos priežastingumas. Pavyzdžiui, EBPO statistikos duomenimis, nors Lietuvos valstybės institucijų skiriamas finansavimas kultūros politikos įgyvendinimui siekia EBPO narių vidurkį, tačiau kultūros dalis savivaldos išlaidų struktūroje yra viena mažiausių EBPO narių tarpe ir 13 proc. mažesnis už šių šalių vidurkį⁷.</p> <p>Aptariamą problemą nulėmė šios priežastys:</p> <p>1 priežastis.</p> <p>Trūksta už valstybės kultūros politikos formavimą ir įgyvendinimą atsakingų institucijų, savivaldos bei kultūros lauko dalyvių bendraveikos, jų vaidmuo bei funkcinės atsakomybės nėra susietos į vieningą sistemą.</p> <p>2 priežastis.</p> <p>Kultūros politikos formavimas ir įgyvendinimas neorientuotas į rezultatus ir veiklos tobulinimą.</p> <p>3 priežastis.</p> <p>Nepakankamas savivaldos įsitraukimas ir iniciatyvumas formuojant ir įgyvendinant kultūros politiką.</p>
Rezultatas, kurio tikimasi priėmus teisės aktą	<p>Priimtas Įstatymo projektas užtikrins aiškų ir vienodai suprantamą bei taikomą teisinį reguliavimą bei aiškią kultūros politikos įgyvendinime dalyvaujančių subjektų sistemą, jų išipareigojimus kultūros politikos įgyvendinime, funkcijas ir funkcinis ryšius.</p> <p>Aktualūs rodikliai, kurie parodytų kultūros politikos nuoseklumo geografiniu, socialiniu, tarpinstituciniu ir tarpsektoriniu požiūriais pažangą vertinant Įstatymo projekto įgyvendinimo rezultatus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kultūros prieinamumo rodikliai⁸ (tarpinė 5 metų reikšmė <80 proc., siektina 10 metų reikšmė <95 proc.); - gyventojų dalyvavimo (įsitraukimo) kultūrinėse ir meninėse veiklose rodikliai⁹ (tarpinė 5 metų reikšmė <30 proc., siektina 10 metų reikšmė <55 proc.); - įgalintų nevyriausybinių organizacijų rodikliai (tarpinė 5 metų reikšmė padidėtų <15 proc., siektina 10 metų reikšmė padidėtų <30 proc.).

⁶ *Ibid.*, 4 psl.

⁷ Duomenų šaltinis: <http://dx.doi.org/10.1787/na-data-en>

⁸ 2020 m. duomenimis svertinis visų kultūros sričių prieinamumo rodiklis sudarė 68 proc., duomenų šaltinis: 2020 m. Kultūros paslaugų prieinamumo regionuose: erdvinės kultūros paslaugų tinklo analizės tyrimas

⁹ 2020 m. duomenimis socialiai dalyvavusių ar savanoriavusių kultūrinėse veiklose rodiklis sudarė 21 proc., *Ibid.*

Problemų spręsti svarstyti alternatyvos	<p>I alternatyva. <i>Status quo</i> nekeisti esamo teisinio reguliavimo nėra tinkama, kadangi galiojantis teisinis reglamentavimas net jį tobulinant per specialiuosius atskiras kultūros sritis reglamentuojančius įstatymus nesukurs prielaidų kultūrai kaip visavertei ir nuosekliai strateginei valstybės raidos kryptčiai. Nesamas teisinis reguliavimas aukščiausiu – įstatymo – lygmeniu neužtikrina horizontaliojo politikos įgyvendinimo ir tvarios kultūros vystymosi pagrindo. Nors šiuo metu šie pagrindai yra įtvirtinti Gairėse, tačiau nekeičiant galiojančio teisinio reguliavimo (teisinės aplinkos) toliau nebus sudaromi pagrindai tvariai ir nuosekliai kultūros politikai ir jos įgyvendinimui.</p> <p>Esamas teisinis reguliavimas neapibrėžia aiškios kultūros subjektų sistemos, jų įsipareigojimų, kas toliau kurs prielaidas fragmentuotai kultūros raidai ir gilins kultūros atskirtį (prieinamumo galimybes) regionuose, ribos nevyriausybių organizacijų įsitraukimą ir galimybes kultūros politikos įgyvendinime, kultūros plėtrai. Atitinkamai svarbu pažymėti, kad esamas reguliavimas neužtikrina tvaraus kultūros tarpsektorinio bendradarbiavimo, kuris reglamentuotas tik Profesionaliojo scenos meno įstatyme jungtinės veiklos (partnerystės) instituto pagrindu.</p> <p>Kita vertus, atskirų kultūros sričių ir jose veikiančių institucijų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose yra pakankamai aiški kultūros įstaigų ir savivaldos funkcinė sistema, esminės nuostatos, susijusios su jų sąranga, veiklos modeliu ar atitinkamose srityse veikiančių subjektų įsipareigojimais. Atitinkamai tie patys teisiniai santykiai yra reguliuojami taip pat arba labai panašiai (atsižvelgiant į srities specifiką). Tačiau tai yra tik fragmentinis reguliavimas.</p> <p><i>Status quo</i> (nereguliavimo) alternatyva neleistų išspręsti problemos, nepašalintų problemos priežasčių.</p> <p>II alternatyva. Galiojančio reguliavimo sisteminimas į vieną ar kelis įstatymus (kultūros srities įstatymų kodifikavimas).</p> <p>Siūloma alternatyva leistų turėti bendrą ir harmonizuotą kultūros sritį reguliuojančių įstatymų nuostatų rinkinį, jame numatant vienodas nuostatas bei principus panašioms teisiniams santykiams.</p> <p>Alternatyvos trūkumai:</p> <p>Pasirinkus šią alternatyvą teisės aktu joks naujas teisinis reguliavimas nebūtų sukurtas, nes šiuo metu skirtinguose įstatymuose įtvirtintos teisės normos būtų sujungtos į vieną įstatymą. Be to, įstatymas (ar keli įstatymai) būtų itin didelės apimties, jų parengimas truktų ilgai, taigi, norimas rezultatas nebūtų pasiektas. Atsižvelgiant į tai, kad skirtingose kultūros srityse esantys ir atsirandantys teisiniai santykiai nėra vieningi, neretai priklausantys nuo politinių sprendimų - tai sąlygotų dažną teisės akto keitimą, apsunkintų jo taikymą bei įgyvendinimą. Šiuo atveju dalies kultūros sričių teisinių santykių suvienodinimas, ką šiuo metu užtikrina ir atskiri specialieji kultūros srities įstatymai, nesudarytų prielaidų nuosekliai kultūros politikos raidai, tvarioms kultūros politikos įgyvendinimo priemonėms bei sprendžiamos problemos priežastingumui mažinti.</p> <p>III alternatyva. Pagrindinių kultūros politikos principų ir sistemos elementų įtvirtinimas Įstatymo projektu. Įgyvendinant šią alternatyvą Įstatymo projekto nuostatos būtų orientuotos į fundamentalius, visoms kultūros sritims ir tokio paties ar panašaus pobūdžio susiklostantiems teisiniams santykiams taikomus principus ir (ar) pamatines nuostatas. Šios</p>
--	--

nuostatos būtų grįstos tarpinstituciniu, tarpsritiniu ir tarpsektoriniu bendradarbiavimu, kultūros potencialą išnaudojant didinant kuriamą kultūros ir kūrybinio sektoriaus kapitalą bei sprendžiant ir kitų sričių iššūkius bei problemas (geografinės, socialinės atskirties mažinimo, paslaugų prieinamumo, užimtumo ir pan.).

Įstatymo projektu būtų apibrėžta bendra kultūros samprata, jos elementai, sąvokos *kultūra*, *kultūros ir meno darbuotojas*, *kultūros srities įstaiga*, *kultūros paslauga*, *kultūros ir kūrybinės industrijos* ir kt. Taip pat Įstatymo projektas būtų kaip priemonė struktūruoti kultūros politikos įgyvendinimą, apibrėžiant aiškius ir nuoseklius kultūros politikos tikslus, apimančius dalyvavimą kultūroje, laisvą kūrybą, kultūros prieinamumą, kūrybos potencialo stiprinimą ir konkurencingumą.

Siūlomu teisiniu reguliavimu pagal šią alternatyvą būtų įtvirtinami pagrindiniai kultūros politikos formavimo ir įgyvendinimo principai: pvz.:

- horizontalumo principas, kuriuo būtų grindžiama kultūros ir kitų politikos sričių (švietimo, mokslo, ekonomikos bei inovacijų, aplinkos, krašto apsaugos ir kt.) sąveika, būtų reglamentuotos sistemos, sukuriančios prielaidas skirtingų viešojo valdymo sričių ir už kultūros politikos įgyvendinimą atsakingų institucijų, pagrindas minėtų subjektų bendraveikiai;
- tvarumo principas, orientuotas į tolygią visų kultūros politikos sričių raidą, siekiant tvaraus vystymosi tikslų;
- kultūros prieinamumo principas reiškiantis, kad valstybė sudaro sąlygas visiems Lietuvos Respublikos gyventojams pažinti kultūros raiškos įvairovę ir dalyvauti kultūroje visoje Lietuvos teritorijoje;
- savireguliacijos ir stebėsenos principas, reiškiantis, kad kultūros politikos įgyvendinimas orientuotas į Lietuvos kultūros bendruomenės įtraukimą į kultūros politikos procesus per dalyvavimą ekspertų komisijose, tarybose, nevyriausybinių organizacijų veikloje ir kitais būdais, atitinkamai valstybės ir savivaldos institucijos, nevyriausybinių organizacijos vykdo nuolatinę kultūros politikos įgyvendinimo stebėseną, kultūros politika formuojama ir įgyvendinama atsižvelgiant į objektyvius kultūros būklės ir procesų rezultatus, sudarančius galimybes priimti pagrįstus sprendimus.

Taip pat Įstatymo projekte bus siūloma įtvirtinti valstybės ir savivaldybių įsipareigojimus (vaidmenį ir atsakomybes) kultūros politikoje: valstybės – užtikrinti horizontaliojo principo kultūros politikoje įgyvendinimą formuojant atskirų viešosios politikos sričių tikslų įgyvendinimo priemones, savivaldos – aktyvus vaidmuo dalyvaujant valstybės politikos priemonių įgyvendinime, kuriant atitinkamą tokių priemonių įgyvendinimo strategiją, pasitelkiant nevyriausybinių sektorių, t. y. būtų nubrėžti ne tik funkciniai ryšiai, tačiau ir įsipareigojimai skirtingas kultūros sritis, jų plėtrą, raidą bei prieinamumą skatinti, integruoti akcentuojant bendradarbiavimą. Atsižvelgiant į tai, kad tik dalis savivaldybių (dažniausiai – didžiųjų miestų savivaldybės) turi pakankamai išteklių savarankiškai tolygiai formuoti ir įgyvendinti kultūros politiką savo teritorijoje, savivaldai bus numatyta galimybė veikti pagal kultūros ministro tvirtinamas atitinkamų jam priskirtų valdymo sričių¹⁰ (pvz., etninė kultūra, kultūrinė edukacija, kultūros centrai ir kt.) plėtros rekomendacijas.

¹⁰ Nustatytos LRV 2010 m. kovo 24 d. nutarimu Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“

Istatymu būtų reglamentuota kultūrą kuriančių ir joje veikiančių subjektų sistema, kurią sudarytų: 1) meno kūrėjai, kiti fiziniai asmenys, kuriantys ar dalyvaujantys kultūrinėje veikloje, kultūrinę veiklą vykdančios ir (arba) kultūrinės paslaugas teikiančios privačios, pelno nesiekiančios organizacijos, įmonės, viešosios kultūros įstaigos, nevyriausybinių organizacijos; 2) kultūros įstaigos, kurių savininkės yra savivaldybės; 3) kultūros įstaigos, kurių savininkė yra valstybė; taip pat būtų įtvirtintas aukščiau nurodytų subjektų vaidmuo kultūros politikoje. Svarstoma numatyti galimybę ar paskatas perduoti nevyriausybiniams organizacijoms ar privačiam sektoriui vykdyti tam tikras kultūros politikos įgyvendinimo funkcijas savo kompetencijos srityse, jeigu toks pavedimas būtų efektyviausias tokių funkcijų įgyvendinimo būdas ir neprieštarautų galiojantiems teisės aktams. Atitinkamai numatyti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų išipareigojimai formuojant ir įgyvendinant kultūros politiką minėtų nevalstybinio sektoriaus subjektų atstovus įtraukti į politikos formavimą ir įgyvendinimą.

Istatymo projektu taip pat būtų siekiama spręsti teisinio reguliavimo fragmentiškumo ir nenuoseklumo trūkumus, numatant fundamentalias (principines) nuostatas, kurių pagrindu tie patys teisiniai santykiai skirtingose kultūros srityse būtų reguliuojami tapačiai. Atitinkamai tai būtų akstinas peržiūrėti Kultūros ministerijai pavaldžių bei kultūros ministro valdymo srityje veikiančių įstaigų organizacines struktūras.

Istatymo projektas, kaip bendroji teisės norma, papildytų jau galiojančius atskirus įstatymus, neatliekant pastarųjų esminių pakeitimų, užtikrindamas nereglamentuotų kultūros sričių ir atskirų įstatymų tarpusavio derinimo teisinius pagrindus, aiški kultūros subjektų sistema ir funkciniai ryšiai sudarytų pagrindą ilgalaikiam ir tvariam strateginių kultūros politikos programų projektavimui ir įgyvendinimui.

Pažymėtina, kad dabartinio galiojančio teisinio reguliavimo fragmentiškas, t. y. atskirų kultūros sričių, tobulinimas neišspręstų egzistuojančios problemos. Atitinkamai ir labai detalus reguliavimas neišspręstų esamos problemos, o tik ją pagilintų, sąlygotų kultūros sektoriaus stagnaciją, nevienodą plėtrą.

Manytina, kad ši alternatyva pašalintų nurodomus trūkumus prieštaringą, nesuderintą valstybės politiką kultūros ir su ja susijusiose srityse; nesuderintą valstybės ir savivaldos atsakomybę už kultūros funkcijas ir plėtrą, į šiuos procesus įtraukiant nevyriausybines organizacijas. Atitinkamai būtų papildyta kultūros politikos priemonių sistema.

Svarbu pažymėti, kad Istatymo projektas prisidės prie jau anksčiau išvardintų kultūros politikos sistemos trūkumų pašalinimo, tačiau galutinis rezultatas priklausys ir nuo daugelio kitų veiksnių, kaip antai, kitų viešosios politikos sričių įsitraukimo, šalies ekonominės ir geopolitinės padėties, gyvenimo lygio pokyčio, kultūros infrastruktūros plėtros, skiriamo finansavimo ir kt.

Šiuo atveju Istatymo projektu nesiekama pakeisti šiuo metu esančio kultūros finansavimo mechanizmo, keisti galiojančio reglamentavimo iš esmės, tačiau tik pašalinti galiojančio reguliavimo spragas. Šiuo metu Lietuvoje pasirinkta kultūros finansavimo sistema artimiausia skandinaviškajam kultūros politikos modeliui, o Baltijos šalių ir kitų Europos valstybių patirtis rodo, kad efektyviausios yra kompleksinės kultūros politikos įgyvendinimo finansinės priemonės, apimančios kultūros įstaigų tinklų plėtrą ir išlaikymą bei kultūros projektų finansavimą. Taikant jau esantį kultūros finansavimo mechanizmą kyla poreikis derinti pagrindinius valstybės ir savivaldos finansavimo,

	<p>valstybės ir savivaldybių įstaigų bei nevyriausybinių sektoriaus dalyvavimo kultūros politikos įgyvendinime principus.</p> <p>Ši alternatyva laikoma tinkamiausia, nes ją įgyvendinus būtų užtikrintas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aiškus ir visiems vienodai suprantamas teisinis reguliavimas, sukuriantis prielaidas nuosekliam kultūros politikos teisiniui reglamentavimui; - aiškus kultūros politikos įgyvendinime veikiančių subjektų, jų kompetencijų ir funkcinių ryšių įtvirtinimas; - nevyriausybinių organizacijų, meno kūrėjų ir kitų subjektų įsitraukimas į kultūros politikos įgyvendinimą; - nuoseklus kultūros planavimas ir įgyvendinimas, paremtas ilgalaikiais tikslais, orientuotais į kultūros sektoriaus vystymą ir kultūros politikos formavimo tradiciją; - lygesnės kultūrinės galimybės visiems Lietuvos gyventojams. <p>Pasirinkus šią alternatyvą, kuria Įstatymo projekte būtų įtvirtinti tik esminiai principai ir kultūros sistemos elementai. Įtvirtintų bendrųjų principų bei sisteminių pagrindų turės laikytis ir jais vadovautis kultūros politikos įgyvendinime dalyvaujantys subjektai, įskaitant ir institucijas, veikiančias horizontaliajame lygmenyje. Taip pat bus skatinama tolygi ir tvari kultūros plėtra bei kultūros paslaugų teikimas visoje valstybės teritorijoje. Įstatymo projektu kultūra būtų įtvirtinta kaip valstybės prioritetas, per kurią sukurama pridėtinė vertė, tiek socialinė, tiek ekonominė. Šiuo atveju sprendžiant kitus viešojo valdymo srityse atsirandančius iššūkius įtraukiant ir kultūrą kaip priemonę.</p> <p>Šią alternatyvą įgyvendinant naujas ir unikalus kultūros politikos modelis nebūtų kuriamas, kadangi galiojančio teisinio reguliavimo (tiek įstatyminio, tiek įgyvendinamaisiais teisės aktais) pakanka, atitinkamai tokių teisės aktų nuostatų perkėlimas į Įstatymo projektą būtų dirbtinis ir perteklinis. Be to, unikalaus kultūros politikos modelio sukūrimas kaip tik lemtų savitą ir su kitomis valstybės politikos sritimis nesuderinto funkcinio mechanizmo atsiradimą, kas aukščiau kaip tik buvo identifikuota kaip egzistuojanti problema. Kultūros politika turi būti suprantama kaip lygiavertė kitoms politikos sritims, o išskirtinis reguliavimas turėtų būti taikomas tik esant objektyvioms priežastims. Taigi, šiuo atveju teisinis reguliavimas tik tobulinamas, papildant priemonėmis, kuriomis būtų užtikrinamas nuoseklus, tvarus ir integralus kultūros politikos įgyvendinimas.</p>
<p>Siūlomos priemonės problemai spręsti</p>	<p><i>(Trumpai ir dalykiškai apibrėžiamos konkrečios ir esminės priemonės, skirtos problemai spręsti ir aptartam rezultatui pasiekti)</i></p> <p>Siūlomos priemonės įgyvendinti pasirinktą alternatyvą (III alternatyva):</p> <ul style="list-style-type: none"> - įtvirtinti kultūros politikos įgyvendinime dalyvaujančių subjektų sistemą numatant jų vaidmenį, įsipareigojimus, kompetencijas, funkcinius ryšius. - įtvirtinti bendradarbiavimo su už kitų valstybės politikos sričių formavimą ir įgyvendinimą atsakingomis institucijomis mechanizmą, užtikrinantį skirtingų valdymo sričių sąveiką ir bendrą atsakomybę dėl kultūros politikos sprendimų ar priemonių įgyvendinimo susijusiose srityse;

	<ul style="list-style-type: none"> - numatytos galimybės platesniam nevyriausybinių organizacijų, meno kūrėjų ir kitų kultūros lauko dalyvių įsitraukimui į kultūros politikos įgyvendinimą; - numatyti, kad savivaldybių institucijų vykdoma kultūros politika turėtų vieningas gaires visoje Lietuvos Respublikoje; - nustatyti pareigą kultūros politiką formuoti ir įgyvendinti atsižvelgiant į nuolatinės rodiklių stebėsenos metu surinktus duomenis; - įtvirtinti sąsajas tarp tarpsektorinės, tarpinstitucinės ir tarpšritinės veiklos sričių, sukuriančias prielaidas kultūros sektoriaus bendraveikai taip orientuojant kultūros valdymą į kultūros įstaigų veiklos tobulinimą.
Tikslinės grupės, kurias gali paveikti teisės akto įgyvendinimas	<p><i>(Įvardijamos konkrečios tikslinės grupės, kurias tiesiogiai ir netiesiogiai gali paveikti siūlomas reguliavimas, pateikiamas vertinimas (pagal galimybes išreikštas kiekybiškai), kokį teigiamą ir neigiamą poveikį aptartos tikslinės grupės patirs)</i></p> <p>Pabrėžtina, kad įstatymu ketinama sukurti ar reglamentuoti ne konkrečius teisinius santykius, kylančius tiesiogiai įgyvendinant teisės aktą, bet esminius principus ir reikalavimus, kurių privalės laikytis politiką formuojančios ir įgyvendinančios institucijos. Taigi, savaime (be šio įstatymo sąlygotų sprendimų, kurie bus priimami įgyvendinimo metu) tiesioginį poveikį numatyti ir detaliam kiekybiškai apibrėžti neįmanoma.</p> <p>Pasirinktos alternatyvos įgyvendinimas paveiks šias tikslines grupes: meno kūrėjus ir kitus kultūros lauko dalyvius, savivaldybių institucijas, nevyriausybines organizacijas ir kultūros paslaugų vartotojus. Numatomas poveikis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meno kūrėjams ir kitiems kultūros lauko dalyviams bus sudarytos galimybės / prielaidos kultūros paslaugas ir (ar) jų tinklą tvariai plėtoti regionuose, didinti kultūros paslaugų prieinamumą. - Savivaldybių institucijoms bus aiškiau apibrėžta skirtis tarp valstybės formuojamos politikos ir savivaldybių savarankiškosios funkcijos vykdymo, nustatant aiškų lūkestį, kad savivaldybės veiktų aktyviai pasirinkdamos joms tinkamiausią būdą ir formas, o prireikus kultūros sklaidai ir veikla pasitelkdamos nevyriausybines organizacijas. Valstybės planavimo dokumentuose numatyti kultūros politikos tikslai ir kryptys bus paremti tyrimais bei duomenimis grįstais vietos bendruomenių poreikiais, kurie turėtų būti integruoti į savivaldybės ilgalaikius kultūros plėtros tikslus. - Nevyriausybiniams organizacijoms bus sudarytos palankesnės veiklos sąlygos, didesnės galimybės bendradarbiauti su valstybės ir savivaldybių įstaigomis, veikti regionuose, tiesiogiai prisidedant prie kultūros politikos įgyvendinimo. - Kultūros paslaugų vartotojams bus sudarytos geresnės sąlygos kultūros prieinamumui ir pasiekiamumui bei įsitraukimui dalyvaujant kultūrinėse veiklose.
Apibendrinti poveikio vertinimo rezultatai	<p><i>(Pateikiama aktuali informacija, duomenys, argumentai ir pagrindžiama, kokiais aspektais ir kokio dydžio (masto) galimą teigiamą ir / ar neigiamą poveikį siūlomas reguliavimas gali turėti. Vertintini šie poveikio aspektai: poveikis valstybės finansams, poveikis inovacijoms, poveikis konkurencijai, poveikis verslo sąlygoms, poveikis regionų plėtrai, poveikis užimtumui, poveikis valstybės institucinei sandarai, taip pat kiti konkrečiu atveju aktualūs aspektai)</i></p>

	<p>Pasirinktos alternatyvos įgyvendinimo poveikis tikėtinas šioms sritims: reguliuojamai sričiai, valstybės institucinei sandarai, poveikis korupcijai.</p> <p>Poveikis reguliuojamai sričiai. Bus įtvirtintos naujos sąvokos ir principai bei sisteminiai pagrindai, kurių turės laikytis ir jais vadovautis kultūros politikos įgyvendinime dalyvaujantys subjektai, įskaitant ir institucijas, veikiančias horizontaliajame lygmenyje.</p> <p>Poveikis regionų plėtrai. Įstatymo projekte numatomos priemonės skatins tolygią ir tvarią kultūros plėtrą ir kultūros paslaugų teikimą visoje valstybės teritorijoje. Tikimasi teigiamo poveikio regionų plėtrai, sukuriant įpareigojimus valstybės ir savivaldybių institucijoms bei nevyriausybinėms organizacijoms bendradarbiauti įgyvendinant kultūros politiką, užtikrinant galimybę visiems Lietuvos Respublikoje gyvenantiems asmenims gauti vienodos kokybės ir turinio kultūros paslaugas visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje.</p> <p>Poveikis valstybės institucinei sandarai. Įstatyme nenumatyta, kad esamos valstybės ar savivaldybių institucijos būtų reorganizuojamos ar pertvarkomos, nesiūloma steigti naujų institucijų ar naikinti esamas, tačiau toks poreikis gali kilti konkrečioms subjektams (pvz., savivaldybių institucijoms) taikant įstatyme numatytus principus.</p> <p>Poveikis valstybės finansams. Įstatymas nesąlygos papildomo tiesioginio poreikio valstybės finansams, nes jame nebus įtvirtinti konkretūs finansavimo mechanizmai.</p>
Informacija apie viešąsias konsultacijas	<p><i>(Jeigu vykdytos konsultacijos, pateikiami apibendrinti viešųjų konsultacijų rezultatai: konsultacijų tikslas, su kuo konsultuotasi, paaiškinama, kaip jie panaudoti rengiant teisės akto projektą ar jo galimo poveikio įvertinimą)</i></p> <p>Laikotarpiu nuo 2022 m. lapkričio mėn. iki 2023 m. birželio mėn. Kultūros ministerijoje buvo suorganizuotos 5 viešosios konsultacijos (apskritojo stalo diskusijos) su skirtingomis tikslinėmis grupėmis ir skirtingų kultūros sektoriaus sričių atstovais:</p> <p>1) kultūros vaidmens valstybės politikoje ir kultūros horizontalumo (tarpsektorinio kultūros įgalinimo) tema: diskusijoje dalyvavo susijusių viešosios politikos sričių viceministrai, Seimo nariai, kultūros sektoriaus atstovai, nepriklausomi ekspertai, veikiantys kultūros srityje. Diskutuota kaip rasti KPPĮ kontekste tinkamus valstybės įsipareigojimų mechanizmus tarpsektoriniam (tarpinstituciniam) bendradarbiavimui, užtikrinant kultūros horizontalumą skirtingose viešosios politikos srityse, taip pat apie neišnaudojamą nevyriausybinių organizacijų potencialą teikiant kultūros paslaugas regionuose, galimybę nevyriausybiniams organizacijoms patikėti (perduoti) tam tikras kultūros politikos įgyvendinimo funkcijas, bei apie galimybes bei priemones didinti profesionaliojo meno ir kultūros pasiekiamumą bei skatinimą regionuose;</p> <p>2) regioninės kultūros politikos tema: diskusijoje dalyvavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Kultūros ministerijos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos kultūros tarybos, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Lietuvos Respublikos Prezidentūros, Regionų plėtros tarybų bei kitų susijusių institucijų ir organizacijų atstovai, Seimo nariai bei kiti ekspertai, veikiantys kultūros srityje. Diskutuota apie valstybės ir savivaldos atsakomybių ribas regionų kultūros politikos srityje, regionų plėtros tarybų ir regioninių kultūros tarybų bendradarbiavimo iššūkius, galimas priemones, kuriomis būtų siekiama tolygios kultūros sklaidos ir prieinamumo regionuose, taip pat</p>

tarpsėktorinio, tarpinstitucinio ir tarpsritinio bendradarbiavimo išėėėius, kultūros finansavimą regionuose, darbuotojų, dirbanėių kultūros srityje regionuose, kvalifikaciją bei kompetencijas bei galimybes jas tobulinti;

3) nacionalinių, valstybės įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų bei kultūros ir kūrybinių industrijų santykio tema: diskusijoje dalyvavo Prezidentūros, nacionalinių ir kitų valstybės kultūros įstaigų, asociacijų bei kitų nevyriausybinių organizacijų, veikianėių kultūros srityje, atstovai, Seimo nariai. Diskutuota apie nevyriausybinių organizacijų vaidmenį bei svarbą, valstybinių įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų privalumus ir trūkumus įgyvendinant kultūros politiką, valstybinių įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų bendradarbiavimo galimybes ir galimas priemėės;

4) meno kūrėjų ir jų organizacijų vaidmens kultūros politikoje, bei jos įgyvendinime tema: diskusijoje dalyvavo meno kūrėjų organizacijų, Prezidentūros atstovai bei Seimo nariai. Diskutuota apie kultūros ir meno sampratą, kultūros vertę ir jos apskaiėėiavimą (įvertinimą) tiek kiekybiniu, tiek kokybiniu aspektais, poreikį aiėėkesnio teisinio atribojimo profesionaliojo meno kūrybos nuo populiariojo meno kūrybos, meno kūrėjų ir jų organizacijų savarankiėėką dalyvavimą (vaidmenį) kultūros politikos procesuose, meno kūrėjų organizacijų funkcijas, meno kūrėjų socialines garantijas, teisių apsaugą bei atlygį, taip pat apie meno kūrėjų ateities išėėėius, susijusius su dirbtinio intelekto plėtra;

5) tarptautiėėkumo kultūros politikoje ir kultūros paveldo reglamentavimo KPPI temomis: diskusijoje dalyvavo Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos, UNESCO sekretoriato Lietuvoje, Kultūros paveldo komisijos, Lietuvos kultūros instituto atstovai bei ekspertai, veikiantys kultūros paveldo apsaugos srityje. Diskutuota apie tai, kad Lietuvos kultūros tarptautiėėkumo aspektas nėra aiėėkiai apibrėėėtas, jo elementus ir jų integraciją į KPPI, kultūros politikos misiją kultūros pavelde ir kultūros paveldo kaip išėėėkliaus sampratą bei jų įtvirtinimą KPPI.

Apibendrinti siūlymai, pateikti vieėėjų konsultacijų metu:

- apibrėėėti kultūros politikos, kaip sistemiėėkos investicijos į Lietuvos valstybės gyvybingumą ir tęstinumą, sąvoką;
- apibrėėėti kultūros politikos misiją puoselėti kultūros ir meno savaiminę vertę, kuri įgalina kultūros ir meno ekonominę ir socialinę poveikį, prisidedantį prie valstybės ir visuomenės saugumo, konkurencingumo ir gerovės kūrimo;
- apibrėėėti kultūros ir meno sriėėių nediskriminavimo principą joms dalyvaujant kultūros politikos procesuose;
- pateikti profesionaliojo meno apibrėėėimą, artikuliuojant jo nekomercinį pobūdį ir išryėėskinant skirtumus tarp komercinio populiariojo meno (pramoginio) ir mėėėėjų meno;
- reglamentuoti kultūros politikos horizontalumo principą, jį apibūdinant kaip valstybės politikos prioritetą, įgyvendinamą ir kitų ministrų valdymo srityse, jį įtraukiant į strateginio planavimo dokumentus, tačiau kultūrinių tikslų neredukuojant į ekonominius ir socialinius tikslus;
- užtikrinti tolygų kultūros prieinamumą visoje Lietuvoje (visuose regionuose) siekiant įvairių sriėėių aukėėtos kokybės profesionaliojo meno pažinimą ir užtikrinant tolygias sąlygas dalyvauti vietos kultūros ir meno kūryboje;
- reglamentuoti skirtingų sriėėių kultūros įstaigų regionuose sistemą, funkcijas, sąlygas bendradarbiauti;

	<ul style="list-style-type: none"> - reglamentuoti kultūros tarptautiškumo aspektą, kaip kultūros egzistavimo ir plėtros sąlygą; - reglamentuoti valstybės ir savivaldybių pariteto funkcijas, taip pat valstybės institucijų ir viešojo administravimo subjektų, nacionalinių kultūros įstaigų, valstybinių kultūros įstaigų, savivaldos institucijų, savivaldybės kultūros įstaigų, nevyriausybinių organizacijų, meno kūrėjų asociacijų sistemą, jų funkcijas, atsakomybes bei principus kultūros politikos srityje; - puoselėjant ir finansuojant regionų kultūrą, kartu apibrėžiant „kultūros“, „regiono“ ir „regionų kultūros“ sąvokas; - įtvirtinti nuostatas, susijusias su technologijų raida, orientuotas ne į konkuravimą, o į žmogiškąją meno ir kultūros kūrybos praturtinimą; - apibrėžti Lietuvos kultūros paveldo sąvoką, integruojant užsienyje esantį kultūros paveldą; - apibrėžti Lietuvos kultūros instituto statusą ir funkcijas; - apibrėžti meno kūrėjų asociacijų misiją, išryškinant jų, kaip nepriklausomų organizacijų reikšmę dalyvaujant kultūros politikos įgyvendinimo procesuose; - į kultūros politikos įgyvendinimo subjektų sąrašą įtraukti meno kūrėjus ir jų organizacijas; - reglamentuoti meno kūrėjų darbo santykių reguliavimą, orientuotą į trišalį susitarimą, paremtą teisingo atlygio už darbą, tinkamų darbo sąlygų ir socialinių garantijų institutais (principais); - įtvirtinti nuostatą, užtikrinančią teisingą atlygį kūrėjams ir atlikėjams už viešai atliekamus ir demonstruojamus kūrinius; - pateikti nacionalinės įstaigos apibrėžimą bei numatyti šio statuso suteikimo kriterijus bei tvarką, nediskriminuojant atskirų kultūros ir meno sričių; - numatyti valstybinių meno įstaigų misiją, leisiančią tam tikras (pagalbines) funkcijas perduoti (leisti vykdyti) ir nevyriausybiniams organizacijoms; - įtvirtinti visų kultūros srityse dirbančių specialistų teisę kelti kvalifikaciją; - įtvirtinti reikalavimą dėl kultūros paslaugų teikimo standartų taikymo. <p>2023 m. balandžio mėn. – 2023 m. birželio mėn. buvo organizuojami pasitarimai dalyvaujant Kultūros ministerijos atstovams ir išorės ekspertams, siekiant įvertinti diskusijų metu gautus pasiūlymus ir galimybę juos reglamentuoti teisės aktuose ar įgyvendinti kita forma.</p> <p>Viešųjų konsultacijų metu surinkta informacija atliekant šį poveikio vertinimą panaudota numatant galimas alternatyvų įgyvendinimo priemonės bei nustatant alternatyvų pagrįstumą bei pasirenkant tinkamiausią alternatyvą.</p> <p><i>(Jeigu konsultacijos nevykdytos, pateikiamas pagrindimas, kodėl jos nevykdytos)</i></p> <p>-</p>
--	---